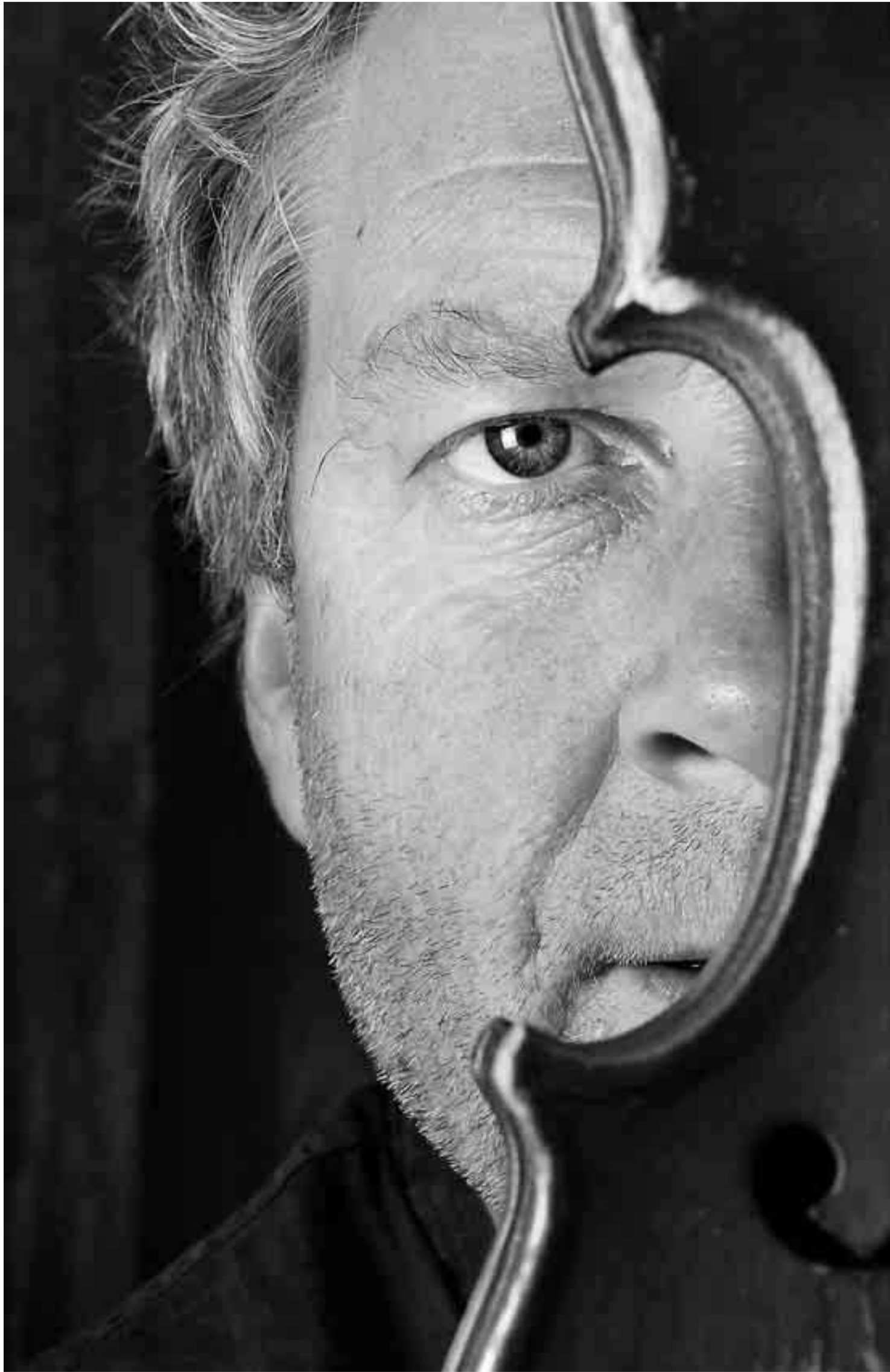


• • • • •
+ • • • • •
>portrettet

FØRST I 1996 SLUTTET HAN I JOBBEN SOM FEIER



Vamp-yr

Øyvind Staveland er fortsatt spille-yr. Men Vamp-sjefen har vært innom tanken om det er på tide å legge inn årene i bandet.

tekst: INGRID MICHALSEN foto: KRISTIN ELLEFSEN

ØYVIND STAVELAND tar en slurk av halvliteren på bordet foran seg. Utenfor Bølgen og Moi på Fiskebrygga i Kristiansand tøffer en motorbåt forbi. Han følger den med blikket.

- Eg har lurt på om ikkje folk har fått nok av Vamp.

Det er snart 20 år siden de startet. I januar 1991 samlet Øyvind Staveland, den gang 30 år og feier, fem musikere på Feierbadet i Haugesund. Han hadde noen låtskisser han gjerne ville vise frem. De fem hadde allerede spilt litt sammen, og blant disse var Jan Toft og Torbjørn Økland.

- Den første gjengen vi hadde inne, hadde nok ikke så voldsomt tro på dette med dikt og sånn. Og det forstår jeg, for det var møysommelig arbeid å integrere det i musikken. I tillegg skulle det synges på dialekt. Det ble nok litt for høytidelig for enkelte.

Øyvind Staveland rynker på nesen og ler.

Han forteller om den aller første spillejobben de hadde utenbys, på Sting Café i Stavanger i 1991. De hadde bare seks sanger på repertoaret, og spilte alle sangene to ganger.

SIDEN DEN GANG er det blitt åtte studioalbum, ti gullplater, tre platinaplater og fem Spellemannspriser. Vokalister har kommet og gått. Men ryggraden i bandet har alltid bestått. Tre av de fire opprinnelige medlemmene har vært med helt siden starten i 1990. Øyvind Staveland, Torbjørn Økland og Calle Apeland har ennå ikke gått lei av å reise land og strand rundt for å spille sanger som «Tir n'a noir» og «Månemannen». Nå i november er de ute igjen, med vokalist Paul Hansen og gjestevokalist Eivor Palsdottir, på en landsomfattende turné sammen med Kringkastingsorkesteret. 25. oktober ble albumet «I full symfoni II» sluppet.

> CV Øyvind Staveland

ALDER: 50

SIVIL STATUS: Samboer med Ragnhild Dahl. To sønner på 24 og 22 fra tidligere ekteskap.

BOSTED: Haugesund og Grimstad.

YRKE: Musiker og frontfigur i bandet Vamp.

KARRIERE: Utdannet tømrer, jobbet som feier frem til 1996 da han startet bandet sammen med Calle Apeland, Torbjørn Økland og Jan Toft. Utgitt åtte studioalbum, fått ti gullplater, tre platinaplater og to trippelplatina, og vunnet fem Spellemannspriser.

AKTUELL: Ny plate i oktober, «I full symfoni II». På norgesturné. Spiller i Førde i dag, Nordfjordeid i morgen og i Bergen søndag og mandag om en uke.

- **VI HADDE ALDRI TRODD** at så mange ville like musikken vår. I starten av karrieren var vi helt malplassert. Vi ble booket til spillejobber på diskoteker klokken ett om natten. Kan du tenke deg? Spille «God morgen, søster» klokken ett om natten på diskotek?

Han ler av minnet. Men det var tøft i starten. Gutta i Vamp måtte dele på utgiftene de første fem årene. Det var ikke før i 1996 at Øyvind tok seg råd til å slutte i jobben som feier. Men da ble han også tvunget til å velge. Skulderen tålte ikke både felespilling og feierjobb. Og selv om han trivdes som feier, var valget om å fortsette tirsdagstreffene med Kolbein Falkeid på Feierbadet forholdsvis enkelt.

- Han hørte på mine melodiskisser, jeg hørte på hans dikt. Jeg husker spesielt en gang Kolbein kom med et ark med teksten «Til minne om». På toppen av arket hadde han skrevet «Til Øyvind, for tynt trekkspill». Den sangen tror jeg ikke jeg brukte mer enn en halvtime på å lage. Jeg måtte bare rett hjem og gjøre den ferdig, da begynte det å skje ting med en gang.

I DAG ER ØYVIND både bandets frontfigur og ansvarlig for all booking og turnéplanlegging. Noen vil trolig påstå at det er en liten sensasjon. Øyvind Staveland er nemlig ganske distré av seg. Han har blant annet glemt igjen bilen sin utenfor en bank i Haugesund uten å oppdage det før han var hjemme. Da var det banken som ringte og fortalte at den sto der og gikk på tomgang.

Men Øyvind forsikrer at han har en slags kontroll. Jo da, distré når det gjelder nøkkelknipper og solbriller -dilleting, som han selv kaller det. Men når det gjelder jobb, har han orden i sysakene.

Og han begynner å få lang erfaring nå. Allerede etter den første platen, «God morgen, søster» i 1993, skar det seg mellom Vamp og bookingbyrået. Anmeldelsene av platen var gode, og bandet fikk beskjed om å smi mens jernet var varmt. Dermed ble de blant annet plassert på diverse nattklubber.

- Men til slutt sa vi: «Detta går bare ikke. Vi får heller ta den tunge veien, og betale for å spille på de stedene vi har lyst til.» Og det gjorde vi. Siden har jeg blitt sittende med ansvaret. Og når du har gjort det såpass lenge, er det ingen vits i å gi det bort til andre som ikke tenker helt likt som deg.

- Betyr det at du er en perfektjonist?

- Både ja og nei. Men itte å ha gått i så mången feller, vet vi hva vi vil ha, altså. Nå tar vi bare spillejobber hvor vi får gjøre ting på våre premisser. Å spille sent på kvelden på store festivalarrangementer, når folk har fått litt for mye innabords, er helt uaktuelt.

I FJOR SPILTE VAMP over 200 konserter. 2010 blir hakket roligere med rundt 70. Selv om

turnélivet er slitsomt - Øyvind føler aldri han får pakket helt ut av kofferten - er bandmedlemmene flinke til å minne hverandre på fordelene ved det å være musiker. Som for eksempel at man kan ta seg fri i januar. Eller, som Øyvind har gjort i høst, reise til Sør-Spania for å skrive låter. Alt sånt snakker de om i turnébussen når de har kjørt strekninger på opptil 70-80 mil for å gjøre en spillejobb.

- Det skulle tatt seg ut om vi, som spiller for fulle hus og tjener penger på dette, begynte å klage. Det er fantastisk å lage musikk, det er en like fin opplevelse hver gang. Og det er stort å få spille låtene våre for et publikum.

Det gløder av Øyvind Staveland når han snakker om å lage musikk. Om hvordan det nesten alltidurrer toner i hodet hans. Om hvordan sønnen hans, Odin (24), Vamps nye trommeslager og pianist og låtskriver på fem av sangene på albumet «st. mandag», inspirerer ham til å lage ny musikk. (Yngstesønnen Joar (22) har for øvrig også jobbet for Vamp, som scenerigger.)

OG ØYVIND STAVELAND BLIR fortsatt forbløffet av at noen sanger bare ramler ut av hodet, som «Månemannen», mens andre må knas og jobbes med i flere år. Som «Tir n'a noir». Den ville han egentlig ikke ha med på debutplaten «God morgen, søster». Øyvind hadde spilt den på fløyte i bryllup og begravelser siden 1986. Men da Kolbein Falkeid satte tekst til melodien syv år senere, syntes han rett og slett at det ble for søtt.

- Det tok lang tid før jeg vente meg til den. Men nå er jeg veldig glad i «Tir n'a noir». Den har nådd ut til mange og gitt mye inderlig respons tilbake. Det er stort og se at den betyr så mye for så mange. Men den er på en måte ikke vårt eie lenger.

Nå spiller de sangen på hver eneste konsert. Den ene gangen de unnlot å gjøre det, ble det opprørsstemning i publikum. «Månemannen» er også fast på programmet. Den spilles også av korps over hele landet. Kanskje får Øyvind Staveland høre den i Grimstad en gang?

Det er nemlig ikke bare Haugesund som er «hima» for Vamp-sjefen lenger. Han har gjort halvt sørlending av seg. Øyvind fant nemlig kjærligheten med Ragnhild Dahl fra Grimstad for noen år siden. De to traff hverandre etter en konsert, og eier i dag et hus sammen i Grimstad.

- Sørlendinger og vestlendinger er egentlig ganske like. Men sørlendingen e' nok litt lunare, det like eg. Dessuten er det roligere her. Folk har tid til å sette seg ned for å ta en kaffe og slå av en prat.

HVIS MAN LEGGER godviljen til, ser kanskje

- JEG TROR IKKE DE ER AVHENGIGE AV MEG LENGER

Øyvind Staveland litt sørlandsk ut også. Bytt ut den dobbeltspente jakken og Ray-Ban-brillene med skipperlue, pipe og sjekte. Jo da. Han kunne så visst stått uti fjorden og dratt krabbeteiner og dorget makrell. Håret ser saltvannsrufsete ut, krøllene står stritt på hodet hans. Du hører tredagersskjegget når han klør seg på kinnet, ansiktet er litt furet værbit. Men samtidig lunt og mykt. Øynene er milde, noen ganger stråler de opp. Det er lett å se når han får et spørsmål han liker. Som for eksempel om sangene til Vamp nå vil handle mer om måkeskrik og sjekter på fjorden enn svart november og hav som knuser mot land.

- Ja, det er ikke meg imot. Vi skriver mye om opplevelser. Det er jo stemninger i deg selv du skriver musikk på. Hvis du har det bra eller lengter etter noe, så kommer det ofte noe du kan bruke. Jeg håper i alle fall at det alltid vil være slik, at vi klarer å gjenskape det vi føler. Men noen ganger kan musikken bare være noe lettbeint, noe rytmisk. Det kan begynne med en groove, en rytme, og så bygger vi videre på det. Det viktigste er at det du synger smaker godt.

Han tygger litt på ordet «smaker». Øyvind Staveland tror at nettopp tekstene er mye av grunnen til at så mange liker Vamp. Haugeundsgruppen har sanger man stopper opp ved fordi man føler de representerer noe vesentlig og viktig. Om livet og om døden. Mange av dem er skrevet av Kolbein Falkeid, andre av Hans Børli. Landets dyktigste lyrikere har satt ord til Vamps musikk.

- Vi skriver litt tekster selv, men vi har lagt listen så høyt at det er lite av det vi lager som slipper igjennom.

- Tror du Vamp fortsatt er her om ti år?

- Ja, det tror jeg. Men nå er det et generasjonsskifte på gang. Vi har fått med oss nye, unge musikere som heldigvis er med på å dra ned gjennomsnittsalderen litt.

- Så det er ikke sikkert Øyvind Staveland er med om ti år?

- Nei, det er jeg ikke så sikker på. Jeg har nok vært god å ha, for jeg har stått på. Men jeg tror ikke de er avhengige av meg lenger. Og plutselig blir det sånn at jeg blir sær som alle andre gamlinger, som bare vil gjøre ting på sin måte. Og da har de ikke bruk for meg lenger.

ingrid.michalsen@fvn.no